

Broj: 0302-2334/3

Podgorica, 28.04.2025. godine

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, na osnovu čl. 109, 111, čl.179 stav 2 tačka 17 i 18, čl.181 i 228 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Sl. list CG", broj 100/24) po pribavljenom mišljenju Agencije za zaštitu konkurencije broj01-430/25-146/3 od 31.03.2025. godine, nakon sprovedenog konsultativnog postupka, na sjednici Savjeta Agencije održanoj dana 25.04.2025. godine donijela je

ODLUKU o relevantnim tržištima

1. Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost će sprovesti postupke analiza na relevantnim tržištima koja su podložna prethodnoj regulaciji i to:
 - 1) Veleprodajno tržište lokalnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji
 - 2) Veleprodajno tržište garantovanih kapaciteta
2. Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost će sprovesti postupke analiza na relevantnim tržištima na kojima je prethodno potrebno provjeriti ispunjenost uslova iz Testa tri kriterijuma i to:
 - 3) Veleprodajno tržište pristupa fizičkoj infrastrukturi
 - 4) Veleprodajno tržište centralnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište
3. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

OBRAZLOŽENJE

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu: Agencija), na osnovu člana 179 stav 2 tačka 17 i 18 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Sl. list CG", broj 100/24) sprovodi analizu relevantnih tržišta, određuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima regulatorne mjere za spriječavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora.

Agencija sprovodi postupak utvrđivanja i preispitivanja relevantnih tržišta, saglasno članu 111 stav 1 ZEK-a, u saradnji sa nezavisnim organom nadležnim za zaštitu konkurencije.

Agencija je u ovom postupku naročito vodila računa o primjeni Preporuke Evropske komisije o relevantnim tržištima proizvoda i usluga u sektoru elektronskih komunikacija podložnim prethodnoj (ex ante) regulaciji (EU 2020/2245, u daljem tekstu: Preporuka). Važeća Preporuka je donijeta u skladu sa Direktivom Evropskog parlamenta EU 2018/1972 od 11.12. 2018. godine o Evropskom Zakonu o elektronskim komunikacijama i sadrži listu od 2 (dva) tržišta i to: Veleprodajno tržište lokalnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji i Veleprodajno tržište garantovanih kapaciteta. Predmetna relevantna tržišta iz Preporuke su tržišta 1) i 2) iz tačke 1 iz dispozitiva Nacrta ove Odluke.

Međutim, Agencija može preispitati i druga tržišta proizvoda i usluga koja nijesu navedena u Preporuci ukoliko, u skladu sa okolnostima na tržištu elektronskih komunikacija u Crnoj Gori, ocijeni da se na istim može dokazati da istovremeno ispunjavaju kriterijume iz člana 111 stav 3 Zakona.

Tržište 3) tačke 2 iz dispozitiva Nacrta ove Odluke, odnosno Veleprodajno tržište pristupa fizičkoj infrastrukturi, nije bilo predmetom analize Agencije u ranijem periodu, ali je razmatrano u kontekstu nametanja regulatornih obaveza na silaznom (*eng. downstream*) tržištu, tj. Veleprodajnom tržištu lokalnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji, na kojem je Crnogorski Telekom do sada bio određen kao operator sa značajnom tržišnom snagom. Agencija je prilikom kandidovanja ovog tržišta imala u vidu tehnološke i tržišne trendove kao i činjenicu da bi bilo opravdano i proporcionalno, utvrditi ga kao posebno relevantno tržište čijom regulacijom bi se i u budućem periodu obezbijedila efikasna konkurencija na povezanim tržištima elektronskih komunikacija. Ovo naročito imajući u vidu nacionalni kontekst i činjenicu da regulisani pristup fizičkoj infrastrukturi stimulisanjem infrastrukturne konkurencije potencijalno može dovesti do ublažavanja regulatornih obaveza ili deregulacije na određenim geografskim područjima u postupku analize relevantnih silaznih tržišta, konkretno Veleprodajnog tržišta lokalnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji i Veleprodajnog tržišta centralnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište.

Agencija je ocijenila da tržište 4) tačke 2 iz dispozitiva Nacrta ove Odluke, odnosno Veleprodajno tržište centralnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište, treba biti predmet analize istovremeno sa analizom relevantnog tržišta 1) tačke 1 iz dispozitiva Nacrta ove Odluke, odnosno Veleprodajnog tržišta lokalnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji, zbog međusobnog odnosa na Ljestvici ulaganja (*eng. Ladder of investments*) između veleprodajnih usluga koje se odnose na lokalni i centralni pristup koji se pružaju na fiksnoj lokaciji na bazi pristupa fizičkoj infrastrukturi koju koriste kao najuzlazniji input (*eng. the most upstream input*). Takođe, veleprodajni pristup koji se nudi na lokalnom ili centralnom nivou je u oba slučaja namijenjen pružanju usluga širokopojasnog pristupa internetu na maloprodajnom nivou.

U skladu sa članom 111 stav 4 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija je u periodu od 28.02.-28.03.2025.godine sprovela postupak javnih konsultacija. U postupku javnih konsultacija, komentari, mišljenja i sugestije na Nacrt Odluke pristigli su od One Crna Gora

d.o.o Podgorica dopisom broj: 02-1187 od 27.03.2025.godine i od Crnogorskog Telekom A.D. Podgorica dopisom broj: 07-5535 od 28.03.2025.godine.

Glavna primjedba Crnogorskog Telekom se odnosila na svrsishodnost uključivanja relevantnog tržišta 3) ove Odluke, odnosno Veleprodajnog tržišta pristupa fizičkoj infrastrukturi na listu tržišta koja će biti predmetom prethodne provjere ispunjenosti uslova iz Testa tri kriterijuma, jer isto nije sadržano u Preporuci Evropske komisije o relevantnim tržištima iz 2020. godine. Agencija je u odgovorima na primjedbe, sugestije i komentare operatora, koji su sastavni dio Izvještaja o konsultativnom postupku u vezi Nacrta Odluke o relevantnim tržištima, obrazložila razloge određivanja posebnog tržišta pristupa fizičkoj infrastrukturi u specifičnosti da postoji sveprisutna ili široko rasprostranjena infrastruktura jednog operatora koja je pogodna za izgradnju alternativnih mreža i da je ova infrastruktura u dosadašnjem periodu bila primarni mehanizam za promovisanje infrastrukturne konkurencije i ulazak novih operatora VHCN mreža. Ove tvrdnje je pokrijepila praksom određenog broja evropskih regulatora i stavovima u relevantnim dokumentima Evropske komisije i BEREC-a.

Operator One Crna Gora je ukazao da već dugi niz godina postoji obaveza zajedničkog korišćenja elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme što ukazuje da operatori već imaju definisan način rada u tom dijelu. Agencija je saglasna sa ovim stavom, međutim istakla je da je Zakonom o elektronskim komunikacijama propisana i regulatorna obaveza pristupa fizičkoj infrastrukturi u situaciji kada je ista u vlasništvu operatora sa značajnom tržišnom snagom, odnosno ako se u postupku analize relevantnog tržišta utvrdi da bi uskraćivanje pristupa ili davanje pristupa po nerazumnim uslovima spriječilo razvoj efikasne tržišne konkurencije.

Nakon sprovedenog javnog konsultativnog postupka Agencija donosi konačnu Odluku, kako je navedeno u dispozitivu.

Predsjednik Savjeta

Dr Milan B. Radulović, dipl. inž. el.

Dostavljeno:

- Savjet Agencije;
- Sektor za ekonomske poslove;
- Odsjek za informacione tehnologije;
- a/a.

